

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnništvo v
Katoliški tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2

Rokopisi se ne vračajo,
nepraznovana pisma ne
vsprejemajo

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2. L. 17

Izhaja vsak dan, izvenredni
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 44.

V Ljubljani, v petek 22. februarja 1901.

Letnik XXIX.

Državni zbor.

Dunaj, 21. svečana.

Predsednik na zatožni klopi.

Včerajšnja izjava zborničnega predsednika je bila prvič prerana, drugič nepravilna, s slovanskega stališča naravnost krivična. Prerana je bila, ker bi bil predsednik mogel, kakor se je godilo pod predsedstvom dr. Fuchsa, nenemške interpelacije vsprejemati in jih priobčevati v zapisniku. S tem bi bil ustregel slovanskim strankam, kakor zahtevata zakon in morala. Ako bi nemški levičarji ugovarjali, storili bi gotovo le v obliki kratkih ugovorov in vihar bi se poleg. Ako pa bi Nemci ropotali, potem bi jasno dokazali, da jim ni za delo, ampak le za hegemonijo tudi v zbornici. Toda predsednik je imel slabe svetovavce, ki so mu napisali včerajšnjo izjavo glede nenemških interpelacij. Ti svetovavci so trobilo onih Prusakov, ki terorizujejo vso nemško levico. In temu terorizmu se je udal tudi »na vse strani neodvisni« zastopnik moravske »srednje« stranke, grof Veitner.

Vlada sama je svetovala predsedniku, kakor zatrjujejo poučeni krogi, naj se nenemške interpelacije javno prečitajo in vsprejmo v zapisnik. In to zahtevajo Čehi, vsi Jugoslovani in Poljaki, redimemo, polovica poslancev, ki zastopajo ogromno večino nenemškega prebivalstva. Toda predsednik je bržčas poslušal svojega tovariša na desnici, Pradeja, in zato je bil danes na zatožni klopi. Ko bi bil predsednik dovolil tudi čitanje nenemških interpelacij, skoraj gotovo bi se ne bili včeraj in danes vršili v zbornici prizori, ki pred vsem svetom ponižujejo avstrijski parlament. Slovani sploh in tudi češki poslanci niso nameravali viharnih preprirov. No, Nemci so jih hoteli vprijeti, da bi vso krivdo zavrili na desnico, in predsednik jim je bil slepo orodje. Nemci hočejo ob enem vsaj v zbornici priboriti popolno veljavo državnega jezika. In proti temu so morali ugovarjati vse nenemške stranke v imenu zakona, javne morale in stare navade.

Res, da bi bilo najbolje, ko bi veljal v zbornici enoten opravični jezik. A to je mo-

goče le v parlamentih, v katerih so poslanci enega rodu in jezika. V Avstriji je to danes nemogoče. Vsled razširjena volivne pravice so v zbornici nekateri poslanci, ki so nemškega jezika popolnoma nezmožni ali pa le v toliki meri, da morejo pač slediti razpravam, nikakor pa govoriti v nemškem jeziku. Ali naj ti poslanci ves čas molče kot mutci, ali naj se jim vzame velevažna pravica interpelacij v materinskem jeziku? No, to je mogoče le v Prusiji, kjer država plačuje milijone, da iztrebi poljski rod z njegove zemlje.

Na videz je torej ves boj malenkosten, otročji, toda le na videz. V istini pa se bije stari boj za ravnopravnost, ki ga pri vsaki priliki nete nemški kričaji. Prosto voljno bi vsak poslanec poskrbel si interpelacijo v nemškem jeziku, toda Prusaki hočejo tudi v zbornici s svojimi nogami stati na tilnikih slovanskih rodov. In temu so se danes uprli slovanski poslanci po svojih govornikih. V imenu češkega kluba so govorili: Dr. Pacák, dr. Kramář, dr. Brzord, dr. Stransky, dr. Plaček, dr. Fořt in dr. Ryba; v imenu čeških agrarcev Rataj, Kuba in Černý. Dr. Derschatta je v imenu nemške ljudske stranke izjavil, da ugovarja vsaki nenemški interpelaciji. Približno v istem smislu se je izjavil dr. Gross. Dr. Lueger je bilal kričače na levi in desni ter s svojim humorjem vzbujal mnogo smeha.

Dr. Ivčević, dr. Šusteršič in grof Palffy so v imenu hrvatsko-slovenskega kluba, »Slovanskega centra« in konservativnih čeških veleposestnikov odločno ugovarjali, da predsednik krati ravnopravnost gledé interpelacij, in izjavljali v imenu vseh svojih tovarišev, da soglašajo s protestom čeških poslancev.

Edini Daszynski je v imenu soc. demokratov naglašal, da pritrjujejo predsedniku (Klici: C. kr. soc. demokratje!)

Molčali so le Poljaki in Italijani, ker hočejo menda še vedno imeti »proste in odprte roke«.

S tem se je menda prvi vihar razvlekel, in zbornica jutri pride do dnevnega reda.

„Naša straža“.

Mnogo prepira je zadnji čas bilo radi »Naše straže« mej »Slovencem« in »Slovenskim Narodom«. Išče se, kdo je kriv, zakaj »Naša straža« ne deluje. Krivda, da »Naša straža« ne deluje, zadene narodno napredno stranko, zadene pa tudi nekatere »vodje« izvenkranjskih Slovencev, ki se vedno boje zamere ljubljanskih liberalcev in ki so mislili, da je bolje, ako za »Našo stražo« nič ne store, nego pa da bi se zamerili Tavčarju ali Hribarju. Zato mnogi, ki imajo o »rešitvi naroda« ob banketih odprta usta, niti odgovora niso dali odboru na pisma, kako naj se osnujejo pokrajinski odbori.

»Naroda« je v soboto o »Naši straži« zapisal nekaj, kar potrebuje odgovora. V prvi vrsti trdi, da smo »klerikalci« narodno napredno stranko na impertinenten način odstranili. Kdaj?! Dr. Ivan Tavčar je smatral za vzrok svoje gonje proti straži dejstvo, da se je ustanovni shod vršil v »Katoliškem Domu«. On sam je bil tisti, ki praga »Katoliškega Doma« ni hotel presopiti, gotovo v brezmejni ljubezni do izvenkranjskih Slovencev. Kako se torej strinja s tem »Narodova« trditev, da smo liberalci tako rekoč ven vrgli? Sličnih očitanj »Narodovih« je brezbrojno. Od nas zahtuje, da bi mi z denarjem liberalcev radi uganjali svoj klerikalizem, sami pa nismo ničesar dali za to društvo. Blagajniške knjige »Naše straže« izkazujejo, da je nabrani denar darovan skoro izključno od katoliško-narodnih rodoljubov in da so liberalci na povelje Tavčarjevo takoj začetkom imeli zaprte žepe. Tavčar jim je bil najlepši vzgled, ko je v dež. zboru nastopil proti »Naši straži«. Ta denar ni zapravljen, ampak je bil darovan po predlogih raznih izvenkranjskih rodoljubov na slovenske meje, okoli 4000 K pa je še v blagajni.

In sedaj pride najbedastejša trditev »Narodova«. Mi bi po »Narodu« morali »Našo stražo« sami vzdrževati, kakor liberalci svoja društva sami vzdržujejo.

Na to odgovorjamo: Mi nismo »Naše

straže« smatrali za svoje, ampak za vseslovensko društvo. »Narodovci« pa se niso hoteli udeleževati dela pri »Naši straži«, ker ni bil na čelu njihov predsednik. Požrtvalnosti za ljudstvo niso hoteli poznati, poznali so le strankarsko korist. Ko je potem dr. Šusteršič prostovoljno odstopil od predsedstva, — hoteli so »Narodovci« še vedno, naj bi mi privolili v to, da se namestu dr. Šusteršiča izvoli njihov strankarsko napeti Ivan Hribar! Ko se je narodno-napredni stranki sporočilo, da bi bil kompromis mogoč, ako bi poleg dveh naših in dveh narodno-naprednih odbornikov prišla v odbor dva nevtralna moža, sporočil je dr. Bleiweis, da nevtralnih mož v Ljubljani ni.

Res je, da se je Hribar udeležil obč. zbora »Straže« v Trstu, toda le z namenom, da postane predsednik. Takega strankarja pa mi za predsednika ne moremo priznati, dasi bi njegova častihlepnost to iskreno želela. To je vse, kako smo »Narodovci« iz »Naše straže« ven vrgli. Ob koncu naj vprašamo še »Naroda«: Katera društva pa liberalci sami vzdržujejo?

Proti družbi sv. Cirila in Metoda bi mi imeli več vzroka, da nastopimo po odstranjenju g. Koblarja iz odbora tako, kakor so »Narodovci« nastopili proti »Straži«, a mi vemo, da bi bilo to v veliko škodo slovenskega ljudstva, zato mi družbo podpiramo in duhovščina dela največ v odboru. Brez naše pomoči bi se tu ne zmoglo nič. »Narodovci« iz svojih sredstev ne vzdržujejo niti »Čitalnice« niti »Sokola«. Prav je, da so »Narodovci« sedaj odkrito priznali svojo »ljubezen« do »Naše straže«. Sedaj končno vsaj vemo, pri čem smo!

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. februarja.

Nobene adrese v gosposki zbornici.

Tudi v gosposki zbornici menda ne pride do adrese. Odsek, ki jo je imel sestaviti, dobil je tri načrte, in sicer od desnice, od leve in od srednje stranke. V komisiji je trajala debata nad tri ure, ne da bi se doseglo sporazumljenje. Ako do kompromisa

LISTEK.

Mladinska knjižnica.

Izdaja »Zaveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev«. I. zvezek. V Ljubljani. — Založil L. Schwetner. 1900. — I. »Medvedji lov«. Povest. II. »Čukova gostija«. Povest — Spisal Josip Brinar. — Te povesti je nagradil »Česko-slovenski spolek v Pragi«.

To je naslov 70 stranijsko lično tiskani knjižici, katero sem dobil pred nekaj dnevi v rokó. O tej knjižici hočem napisati kratko oceno; a predno to storim, se mi zdi umestno, da izpregovorim kratko besedo o kritiki sploh.

Že rajni prof. dr. Pajk se je v »Zori« pritoževal, da oddajajo literarni kritiki svoje »vence« tem, ki jim največ hlapčevjo. Tudi današnje dni opazujemo, da kritika ni vselej nepristranska, kar bi na vsak način morala biti. Takó n. pr. liberalci prezirajo resnično vrednost klerikalnih literarnih del in vice versa. Povprašuje se: Kdo je ta ali ta, ki je spisal to ali ono

delo, kakega stanu je i. t. d. in po tem se največ ravna kritika. Toda to ne velja: Kritika se ne ozira ne na stan, ne na politično prepričanje pisateljevo, ampak imej pred očmi le stvar samo, o kateri naj izrazi nepristransko mnenje.

Tega načela se bodem držal tudi jaz. Torej ad rem!

Prva, 39. stranijsko obsegajoča povest »Medvedji lov« je sicer pisana mikavno in šegavo; a tako berilo ne ugaja otrokom, ker nima nič blažilnega in duha vedrilnega v sebi! Taka povest bi ugajala k večjemu kaki lovski družbi, kjer si šegavi lovci pri čaši rujnega vinca pripovedujejo različne resnične, na pol ali do cela izmišljene dogodke iz lovskega življenja.

Ljudskošolski mladini bi jaz te povesti ne priporočal, ker ni zajeta iz otroškega življenja in se iz nje zrcali krutost v prizorih, ko pisatelj opisuje, kako je M. hole obdelaval Turčina in kasneje medveda s handžarom. Da pa dober mladinski spis ne sme podajati zgledov grozodejstva in krutosti, vé vsak pedagog!

Drugi spis v tej knjižici je: »Čukova gostija«. Pisatelj jo imenuje povest,

kar pa v resnici ni, nego le pravljica, posneta po znani narodni pesmi:

Čuk se je oženil,
Tralala,
Sova ga je vzela,
Hopsasa!

V koliko so pravljice primerne mladini, so že strokovnjaki pisali. Tudi v I. listu letošnjega »Vrtca« je g. prof. Kržič pametno besedo povedal o tem. Jaz za svojo osebo zastopam mnenje, da so le one pravljice primerne mladini, ki imajo očiten moment. Taka je tudi Brinarjeva pravljica; zato smo ž njo dokaj zadovoljniji, nego z »Medvedjem lovom«.

Preostaja nam še govoriti o jeziku v tem zvezku. Brezpogojno se mora priznati, da ima Brinar v svoji oblasti jezik, ki mu teče kaj gladko. Vendar bi mu svetovali, da piše v prihodnje še priprosteje za otroke, ali da vsako manj znano besedo tolmači pod črto.

To je sicer storil v nekaterih slučajih, a ne povsod, kjer bi bilo treba. Otrok n. pr. v »Medvedjem lovu« ne bode vedel, kaj so čereni, odtrznena vrata, kaj je krvavi danj, kaj pomeni, kako bi prav prišli za

stero, kaj je napušč, oblogoltni medved, šestoper, abruški bandit, žlambor, kaj je sikomera, abansonija, bočna straža, kuropetnik, ščavje, kaj pomeni glagol: klamoteriti...

Opazil sem tudi nekaj slovniških pogrškov, in sicer: Lojzka (ne: Lojzeka); liž oča (ne: ližajoča), sédejo (ne: vsedejo se), ležem v seno (ne: se vležem). Jako dvomim, da bi se glagol »plezati« kje na Slovenskem tako spregal, kakor ga sprega Brinar: pležem, pležeš — pležejo! Nadalje pisatelj ne rabi prav časa v nastopnih vsticah: »Petobrus ni nikakor hotel zaostati za svojim veselim tovarišem in začne zato pripovedovati...« Tu mora stati: »n je začel...« kajti za istodobno dejanje se v enem in istem zloženem stavku ne smejo rabiti različni časi, zlasti ne sedanj in pretekli čas drug poleg drugega.*)

*) Zategadelj je nepravilen tudi ta stavek na str. 64: »Komar se je pa susnil tja v koté in dregetá in trepetá strahu. (Prav: Komar se je pa susnil tja v koté in dregetal in trepetal strahu.)

ne pride, tedaj ostane tudi gosposka zbornica brez adrese. Načrt desnice povdarja avtonomijo in enakopravnost, levica pa polaga važnost na posredovalni jezik.

Ogrsko nasilstvo.

V ogrski zbornici je bila jako viharna debata o narodnostih, katera je pokazala, kako divja krivica se javno zagovarja v tej deželi. Govorilo se je kar naravnost, da se naj siloma raznarodijo vse nemažarske narodnosti na Ogrskem. „Enotna narodna kultura“ baje zahteva, da so vsi ljudje na Ogrskem Mažari. Edini poslanec D ó s z a se je upal ugovarjati; češ, da za „enotno kulturo“ ni treba zatreti vseh nemažarskih jezikov, ker se kultura lahko brez tega doseže. Poslanec J a n i č, odpadel Slovák, je pa govoril prav po janičarsko. Slovake je denunciral kot panslaviste, ki so podkupljeni od Rusov in zahteval, naj se z državnimi ljudskimi šolami zatró. Bogoslovce v Eperieru je imenoval panslaviste. Dobro mu je potem „Budap. Tagblatt“ posvetil, ko je pokazal, da je edini dokaz za njihov „panslavizem“ ta, ker so se dali enkrat skupaj fotografirati in so se pod fotografijo slovaško podpisali! Posl. Ratkay je pa govoril tudi zoper nemški jezik. Zabavljal je, da se v državnih srednjih šolah tako malo učé učenci, da še ogrsko ne znajo pravilno koncipirati, pa še naj se nemščine učé! Stavek „Carthaginem esse delendam“ pač znajo, a na avstrijskega sovražnika jih pa nihče ne opozarja. (Na ta ostri napad proti Avstriji nemški listi molče!) — Ta debata je pokazala, da so Mažari res to, kar je o njih rekel neki francoski državnik: „Šovinistični barbari!“

Sreča delavcev pod prostozidarsko vlado.

Na Francoskem vre mej delavstvom, kar „Narod“ ne pove. „Narod“ vidi samo Špansko. In vender na Francoskem ni bilo nikdar toliko stavk, kakor sedaj pod vlado Waldeck Rousseau in socialističnega Mille-randa. Prizori ob teh stavkah so naravnost pretresujoči. Znano je, da je nedavno na otoku Martinique in v Chalon sur Saone v potokih tekla delavska kri. Predvčerajšnjim bi se bili skoro v istem mestu ponavljali isti strašni prizori. Celo vladni listi priznavajo, da ni to več navadna stavka, ampak, da se širi nevaren upor. Da, da delavstvu več ne zadoščajo samo fraze o „svobodi“ in boj proti duhovščini.

Proti Salisburyju.

Opozicija proti ministerstvu Salisburyjevemu vedno bolj raste, čim dalje se vleče afriška vojska. Na čelo opoziciji je stopil vplivni list „Daily News“, kateri jako ostro piše proti Salisburyju. „Cas je že“, pravi ta list, „da se vsak, ki višje ceni čast in dobro ime domovine, nego malenkostne strankarske dobičke, vzdrami k najostrejšemu boju proti najbolj nezmožni in najbolj nesrečni vladi, kar jih je imela angleška svetovna velesila.“ Na njegov rovaš se delajo vsi neuspehi južnoafriške vojske in očita se mu, da je opustošil dežele in ljudstvo imel za norca, ter pravi: Mi smo sedaj v kar možno naj-

Prislovi se stopnjujejo pravilneje na — eje nego na — ejše; torej bi bil jaz pisal raje „najskrbneje“ (ne najskrbnejše), hitreje (ne hitrejše) itd. — Razpostava besed ni pravilna v teh slučajih: „Ta dežela se bi smela imenovati“ (str. 16.) „... in začel je jima prepevati“ (str. 50)“. Pravilno bi bilo: „Ta dežela bi se smela imenovati“, „... in jima je začel prepevati...“ „Sejeval ji je na glavo“ (str. 15); bolje: sedal. Bolje je pisati: ženitovanjsko nego „ženitovansko“ (str. 51). Pravilen deležnik je: zaželeni dan (ne zaželjeni dan, str. 54). — Pisatelj naj si tudi zapomni, da je razlika med doli in dol. Doli = unten, dol = hinunter! — „Noter do vrat“ (str. 18) je pleonazem. „Do vrat“ zadošča. Genitiv pl. od besede „konj“ je pravilneji kónj, ne „konjev“ (str. 67).

S tem sem pri kraju! Dobrih mladinskih spisov nam krvavo treba. Zato bomo hvaležni tudi učiteljski „Zavezi“, ako nam poda kaj takih spisov, ki bodo vsestransko ugajali ter mladini blazili srce in vedrili dha. V to pomozi Bog!

slabšem in najsramotnejšem položaju. Ministerstvo, katero sloni ob sleparstvu in goljuflji in se je pred vsem svetom izkazalo kot brezumno nezmožno in ne zna vladati brez krvi in katastrof, mora izginiti s pozorišča.

Avstrijska kolonija v Ameriki.

Avstrija je baje dobila veselje do kolonij. „Velikanska“ pridobitev v Tientsinu jo je naredila podjetno. Sedaj je Avstrija vrgla, kakor poroča „Frankfurter Zeitung“ svoje oči v Brasilijo. Vzbudile so se ji želje po Brazilski pomorski državi Barana, v kateri namerava nadaljevati svoje kolonizacijsko delo. V tej državi je mnogo avstrijskih podanikov, posebno Dalmatincev. S to vestjo v zvezo spravljajo listi vest, da je avstrijska korveta „Donau“ odplula proti južni ahodn obali Amerike.

Angleško-burska vojska.

Avstralske zvezne države, ministerski predsednik zapadne Avstralije in oni provincije Novi Južni Wales so prepovedali nabirati vojake za vojsko v Južni Afriki. Pričakuje se, da bodo tako storile tudi druge kolonije. S tem dobe Angleži hud udarec, ker jim bo zmanjkalo vojakov. Iz Afrike se poroča, da Buri krepko prodirajo. Napadli so celo vlak, v katerem je bila Kitchenerjeva prtljaga in mu razbili več vagonov. Komaj je všel Kitchener, da ga niso vjeli. Peljal se je v naslednjem vlaku in ko je zvedel o napadu, je ušel. Angleži pa imajo vendar zabeležiti nekaj vspeh. Dewet je potisnjen proč od glavnih bivališč kapskih Burov, strah pred splošnim vstankom se je Angležem za nekaj časa menda polegel. Upati je pa vse-kakor, da se Dewet zopet izmuzne iz nastavljenih zanj in da se mu posreči uiti sovražnikom proti severo-zahodu. Da se je morda Dewetu to že posrečilo, je precej verjetno. Lord Kitchener je hotel operacije proti Dewetu osebno voditi ter se je v ta namen podal v De Aar. Sedaj je podjetni Kitchener se nakrat povrnil v Pretorijo. „Daily Mail“ sklepa iz tega, da je bilo preganjanje Deweta zopet brezuspešno. — O Frenchu, ki zasleduje Botho, že nekaj dni ni nobenih vestij.

Kulturne države za — samomor.

Kitajska je torej baje vendarle sprejela „mirovne pogoje“. Pogoje smo že pred tedni priobčili. Kitajska vlada je prosila, naj se pogoji v toliko spremene, da bode kazen za dva kitajska dostojanstvenika obglavljenje, namestu zadržanjenja vratu. Mej pogoji je tudi določba, da mora nekaj krivcev izvršiti samomor, ker bi bila smrt z roke rabja zanje menda presramotna. Res silno kulturne so naše države, ki se ogrevajo za — samomor! V nekaterih točkah se je samomor sprejel kot „olajšajoče sredstvo“.

Dopisi.

Iz župnije Trnovske na Notranjskem. Redki so dopisi v cenjenem „Slovenec“ iz našega kraja, zatoraj se naadam, da spoštovanim bralcem vstrežem, ako jim o naših razmerah kaj poročam. O minulih volitvah nočem mnogo pisati, ker je stvar že zastarela, le toliko omenjam, da so se ljudje v Trnovski in Jablaniški občini izvrstno držali ter so izvolili z veliko večino katoliško-narodnega poslanca. Tu ni pomagalo na sprotnikom ne vino, ne denar, ne obljube ne grožnje. Ljudje so zavračali resnobno, pa tudi šaljivo nadležne agitatorje. Marsikaj v resnici smešnega za predpust bi se dalo iz te dobe povedati. Pa molčimo o tem. „Slovenec“ sicer še vedno poroča, kako se v nekih krajih sedaj liberalci maščujejo nad ljudmi, ki so njim nasprotno volili, a v čast našim „naprednjakom“ moramo priznati, da so našim ljudem pred volitvami žugali, ali po volitvah svojega žuganja niso izpolnili, nobenega dolžnika niso tožili, nobenemu kruha vzeli, nobenega preganjali. Tako je pošteno. — Sedaj čaka župljane druga zadeva, katera se bo morala vravnati: naše pokopališče zahteva nujne poprave. Ker je bilo staro pokopališče pretesno za toliko faro, so župljani nekaj let nabirali pri davkih, dokler se je toliko nabralo, da se je zamoglo tik starega, blizo župne cerkve narediti novo, prostorno pokopališče. Pa kako je to novo pokopališče? Ne prašajte me, gotovo nima najslabejša hribovska fara tako zanemarljivega mirodvara. Svet je tu

grozno strm, nobeden poprečen zid ne dela ravnice, ne vstavlja zemlje, da je nali v navzdol ne odnašajo. Na spodnjem koncu je toliko prsti nakopičene, da seže že do vrha zida. Pod tanko plastjo zemlje so skale in kamenje, katero morajo grobokopi nevoljni izkopavati. Mnogo tega kamenja se nazaj v grobove nasiplje, mnogo ga leži po pokopališču nasutega. Ljudje so jezni in zahtevajo pomoči, tem bolj, ker jim ne gre v glavo, zakaj se je na starem prednjem mirovu pokopavanje zabranilo in zakaj se ljudstvo sili na tako nedostojnem prostoru drage ranjke pokopavati. Trnovski občinski svet je že sklenil popraviti pokopališče; zakaj tudi Bistriški in Jablaniški ne posnema Trnovskega, zakaj tej važni in potrebni zadevi oči zapira, nam ni znano. — Druga stvar, katera je bila lansko leto in je še sedaj v obravnavi, je Bistriško sodišče. Lani se je govorilo, da bo skoro gotovo sodnija iz Bistrice v Trnovo preložena. Visoki gospodje so si kraj ogledovali, ter presojali to zadevo. Pa, ako se stvar objektivno presoja, se mora priznati, da ni nobenega uzroka, da bi se sodišče preložilo, pač pa govorijo važni vzroki za to, da ostane na starem mestu. Med vzroki je gotovo prvi dobra pitna voda, katere imajo Bistričani obilo, katera pa Trnovcem manjka. In res je sedaj baje že odločeno, da ostane sodišče v Bistrici. Pravijo, da so Bistričani ponudili brezplačno prostor in vodovod za novo sodnijsko poslopje, katero sodnijska uprava namerava zidati. A sedaj se govori, da bo Bistriška občina sama zgradila novo hišo, in erar ji bo za sodnijo najemščino plačeval.

Drznemo se Bistričanom svetovati in jim opomniti, da bi bilo zanje mnogo boljše, da si sezida poslopje sama sodnijska uprava, ki tudi drugod zida sodišča in tudi sodnijske palače.

Bistrica bi morala v ta namen ogromno svoto denarja na posodo vzeti, in z najemščino, katero ji erar obeta, ne bojo še obresti, davki in vsakoletne velike poprave pokrite. Ako se jim v pogodbi najemščina še izdatno ne zviša, bi morala občina iz svoje ga za stroške dokladati. Prazna in bosa je trditev, nekaterih, ki trdijo, da se bo dolg „amortiziral“ in da si bo s časoma soseska pri tem lepe prihodke zagotovila. Računajte in spoznali bote, da ne bote izhajali; prihodnost bo pokazala, da smo prav imeli.

V bistriškem občinskem odboru sedita tudi dva spoštovana gospoda uradnika, katera se živo zanimata za občinske zadeve, ter sta — kakor smo dišali — že parkrat pokazala, da imata za blagor občanov več srca, kot marsikateri domačin. Gotovo tudi ona spoznavata, da bi bilo boljše, da sodnijska uprava sezida lepo, dostojno in solidno poslopje, nego da se to naloži primeroma mali in nepremožni vasi.

Nadjamo se, da bo to tudi slavna sodnijska uprava sama izpoznala, ter ne bo dovolila, da se občanom tako težko breme naloži. — Kako je pa prišlo do tega da ima trnovska župnija tako, v resnici grdo pokopališče, in zakaj nekateri želijo, da občina oziroma vas Bistrica sama postavi sodišče, o tem danes ne bom govoril, ker to ne bi bilo vsakemu po volji in ker se hočem ogibati osebnega očitanja. Tu se gre za stvar, in zato, da se odvrne od bistriških občanov breme, katero bodo, ako si ga naložijo, težko več odložili.

Naj še tu omenim, da so Dolenji Zemonci vložili prošnjo, da se tam ustanovi duhovnija, in da se jim da duhovnika za tri vasi. Misel ni napačna, pa zadeva težko izvedljiva. Manjka jim sloge in vsega, kar je v ta namen potrebno. Zatorej bo še dosti vode izteklo v morje, preden se to vresniči. Pa saj tudi ne kaže sedaj rušiti staroslavne fare in vstanavljati nove duhovnije. Pač bi pa želeli v Postenje, duhovnika, za katerega se dobri Postenjci že 20 let potegujejo.

Jako veseli so bili naši kmetje, da jih je pred svojim odhodom na Dunaj obiskal naš novoizvoljeni poslanec dr. Žitnik. Posvetovali so se moške s poslancem, priporočali mu svoje potrebe, prosili pomoči, posebno, da se polja razdirajoči tok Reke

zajezi ter tako potrební most pri Trpčanah sozida.

Vrli naš poslanec se je v prid naših občin z nujno prošnjo za podporo po toči poškodovanih že oglasil. Bodi mu hvala.

Konečno, da bo moje poročilo popolnoma, naj še dostavim, da naša trnovska posojilnica in kmetiško društvo prav dobro napreduje. Letos imata obe društvi več udov in mnogo več prometa, od lani. Prerokovanje nasprotnikov, da bote društvu kmalu poginili, se hvala Bogu niso in ne bodo izpolnila.

Iz Šmarjete pri Ptuj, dne 18. svečana. V št. 37. „Slov. Nar.“ z dne 14. febr. 1901. je bil dopis, ki se tiče moje osebe. Ne mislim se z dopisnikom „Sl. Nar.“ spuščati v nikako polemiko, ker ga predobro poznam, pač pa sem primoran, nekatere laži dotičnega dopisa osvetliti.

G. dopisnik naj mi dokaže, na kak način in kje sem se jaz pokazal najhujšega agitatorja za Žičkarja? Edino, kar sem storil je bilo to, da sem pri shodu zaupnih mož svetoval, da ostanemo pri starem za-služnem poslancu in ne iščemo novega, od kojega ne vemo, kakšen bo — nespameten človek si kupuje novo obleko, če je še stara lepa in snažna. Z veliko večjo pravico trdim jaz, da je oni dopisnik bil najstrastnejši agitator za Hribarja — žalostno je le to, da vsa njegova strastna agitacija ni nič pomagala — inde haec ira!

Z g. dvornim svetnikom sem pa jaz znan že od časa, ko se dopisniku še niti sanjalo ni, da bode kdaj na Ptuj na conto „polit. društva“ za „Sl. Nar.“ brzojave koval, in vsak pameten človek lahko uvidi, da ni mene vstop g. poslanca v hrv.-slov. klub razburil, pač pa dopisnika „Sl. Nar.“ okolščina, ker sem jaz razodel, da tisti brzojav od 6. febr. v „Sl. Narodu“ ni bil toliko soglasja politič. društva „Pozor“, kakor izraz osebnega veselja dotičnega moža, da so bili kranjski liberalci sprejeti v hrv.-slov. klub, ker bi drugače sirote mogle sedeti med divjaki. Kar se pa drugih brzojavov tiče, naj ostane mirne krvi, ker tistih jaz nisem zaskrivil.

Smejati pa se sme na moj račun, kolikor hoče, mene to kar nič ne vznemirja, samo kdo se bode zadnji smejal, to bomo še videli.

A. Š u t a, župnik.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 22. februarija.

„Narod“ nadaljuje „delo“, pri katerem Tavčarja podpirata Robič in Ploj. Včeraj se zopet zaletava v duhovne vaje srednješolcev. Na poti so mu cerkvene pobožnosti mladine. Najbolj „drži“ pri „inteligenci“ tale „Narodov“ dokaz, zakaj bi ne smelo biti duhovnih vaj za srednješolce: „Ker baš tisti dijaki, ki so brezverni ali vsaj omahljivi, tista dva dni prekolnejo, iz srda da sta mu (!) z njimi vzeta dva prosta dneva“. Tudi rožni venec bi dijaki zvečer ne smeli moliti. To jih po „Narodovem“ preveč duševno utruji. Sedaj vsaj vemo, zakaj je tako „duševno čvrsta“ napredna „inteligencia“, ki rožnega venca ne moli! Da ne more biti „Narodov“ članek tudi brez zabele proti prostovoljnim darovom sv. očetu se razume samo ob sebi. Priporočamo te napade v vesten premislek duhovnikom v „Hrvatsko-slovenskem klubu.“

„Edinost“ priznava, da bi bili vsi dr. Šusteršičevi zaključki glede skupnega kluba naših poslancev v državnem zboru neoporečni, ko bi bila premisa res pribita. Katera premisa? Le ta, da kranjskim katoliško-narodnim poslancem ni možno v skupen klub z dr. Tavčarjem! No, ta premisa — to smo že dostikrat in dosti odločno povedali — je res pribita. Kranjski katoliško narodni poslanci ne morejo in ne smejo v en klub z dr. Tavčarjem. Tega ne dopušča njih čast; tega ne dopušča naše katoliško ljudstvo! Z dr. Tavčarjem, ki pravi, da bi moral obrisati stol, preden bi sedel tja, kjer je sedel katoliško-narodni poslanec, v skupen klub — ne! Z dr. Tavčarjem, šefredakterjem „Slovenskega Naroda“, ki dan na dan brizga in bluje ostudo zoper vse, kar je krščanskega, v

skupen klub — ne! Z dr. Tavčarjem, vodnikom divje liberalne gonje na Kranjskem, v skupen klub — ne! Ta premisa je pribita. Če so torej na tej podlagi vsi naši zaključki neoporečni, trdni in resnični — čemu slepomišti?

Javno predavanje v „Katol. domu“ je bilo sinoči izredno dobro obiskano. G. A. Plečnik je v velezanimivem govoru raztolmačil skrivnostne pojave hipnotizma in razkazal njega porabnost v zdravilstvu. Vsled nenavadne tvarine je napravilo predavanje na poslušalce velik vtis. — Prihodnjo sredo 27. t. m. bo govoril g. katehet A. I. Stroj o predmetu: „Papeži rešitelji Evrope.“

„Kranjski prepir“ na Štajerskem. V Šmarjah pri Jelšah ustanovljajo štajerski liberalci kmetijsko politično društvo. Preteklo nedeljo sta v Šmarji svoj program razvijala jungovski učitelj Strmšek od Sv. Petra in ponkovski študent Malovrhove baže, „Slovenijanom“ dobro poznati Zabukovšek. Pozor!

Osebnosti. Č. g. Anton Vogrinc, provizor v Weitensteinu na Koroškem, je postal župnik ravno tam. — Provizor na Reberci je postal č. g. Anton Kaplan, dosedaj provizor v Lipi pri Vrbi. Kot provizor v Lipo je prišel č. g. Jožef Fritz iz Dvora. — V Trstu je umrl nekdanji obč. svetnik prof. Avg. Vierthaler, član bivše konservativne stranke.

Ljubljanski občinski svet je svojo sejo, ki je bila naznanjena za danes zvečer, preložil na dan 5. marca.

Važna pravica posojilnic. Iz Ptuj se poroča: Lanskega leta je finančna oblast tirjala od posojilnice, da se jej naznani, če ima posestnica A. B. kaj denarja na obresti naloženega in koliko. Da ne izda tajnosti, se je ravnateljstvo zoper to naročilo finančne oblasti pritožilo, trdeč, da je zahteva neopravičena, protipostavna, da ravnateljstvo take tajnosti izdati ne sme, če tudi zahteva finančna oblast naznanilo le radi obdačenja dotične osebe. Na pritožbo smo dobili danes sledečo rešitev: »C. kr. okrajno glavarstvo v Ptui dne 13. februarja 1901, št. 1014 dač. od. P. n. vodstvo hranilnega in posojilnega društva v Ptui. Vsled naredbe c. kr. finančnega ministerstva z dne 31. januarja 1901, št. 46.483, ukazalo je dež. finančno ravnateljstvo v Gradcu z odlokom z dne 9. februarja 1901, št. 4519, umakniti nemudoma tukaj uradni poziv z dne 9. maja 1900, št. 550, glede izjave o hranilnih vlogah neke A. B., ker so določila čl. 6., t. 2, odstavek 2. izvrševalnih naredb za vloge pri zadrugah in pri posojilnicah merodajne. O tem se obvesti slavno vodstvo z ozirom na pritožbo z dne 8. julija 1900. C. kr. okrajni glavar.« Iz tega sledi, da finančna oblast nima pravice tirjati, da se njej zavoljo obdačenja naznani, kdo ima pri denarnem zavodu denar naložen in koliko, če tudi bi taka oseba imela denar prav na svoje ime naložen.

Oproščeni župnik. Znani ptujski »Štajerec« se je lani koncem leta veselja prekopicaval, ko je bil župnik negovski obsojen na 50 K, ker je obdolžil nekega Špirka čina, za kar pa ni našel svedokov. Zdaj so se javili svedoki in župnik je oproščen.

Slovensko planinstvo na Koroškem. Ziljska podružnica »Slovenskega planinskega društva« je imela dne 6. svečana na Ziljski Bistrici svoj prvi občni zbor. Podružnica se je ustanovila šele pred enim letom. Štela je že prvo leto 34 članov na Koroškem, in letos jih je še 7 novih pristopilo. Do sedaj je podružnica največ storila na Višarjih, kjer se je na 2079 metrov visoki Lovca pozno v jeseni lanskega leta do delala popolnoma složna in varna pot, tako da sedaj vsakdo brez težave pride na vrh in uživa prekrasni razgled. Na nevarnih krajih so se naredile kamenite stopnice, kjer se pota delijo, so se postavili slovensko-nemški kazipoti in cela pot je zaznamovana z oljnato barvo. Tako se bodo sčasoma tudi druga pota in steze po slovenskih planinah popravile, zaznamovale in s primernimi napisimi označile.

Uzorni uradniki. Mestni urad v Celji je ob enem tudi varnostna oblast, ker ima svojo lastno policijo. Kakošne nazore pa imajo uradniki te varnostne oblasti o varnosti, to pove sodba, katero je dne 21. t. m.

razglasil celjski kazenski sodnik, katerej podlaga je sledeča: Jakob Pevec in Makso Zabukovšek sta si drznila v Celji na ulici slovenski govoriti. Mimo pridejo uradniki mestnega urada: Schalou, plemeniti (!?) Sonnenburg in Traugott. Brez vsakega povoda začnejo ti junaki udrihati po Pevecu in Zabukovšku, tako da so morali k do krvi pretepenemu Pevecu klicati zdravnika. Njegove poškodbe so bile tolike, da so mejile že na hudodelstvo naših varnostnih uradnikov. Kazenski sodnik je v njih činu zagledal prestopke zoper telesno varnost in naložil Schalonu in p. l. (!) Sonnenburgu vsakemu po 6 dni zapora, Traugotta je pa oprostil, ker je znal svoje junaštvo bolje potajiti. — Prva dva morata plačati Pevecu tudi odškodnino za bolečine. — Čudno, jako čudno in za celjske razmere preznačilno je, da so uradniki tukajšnjega mestnega urada vdeleženi skoro pri vsakem pretepu in še celo policisti sami. To dokažejo mnoge pravomočne sodbe, o katerih smo že mi poročali — spomnimo tu le — še na pretepanja Kunsta, kateri je bil trikrat v pol letu (!) pravomočno obsojen. — Stvar državnih oblastij bi bila, pri celjskem mestnemu uradu s prav veliko metlo pomesti.

Nemška knjižnica. Iz Velikovca se poroča: Naši »nemški« prenapeteži, kateri tako dobro živé od slovenskih okoličanov, so že dolgo hrepeneli po nemški knjižnici, ki naj bi pomagala reševati »nemško misel«. Knjižnica bi bila dobra, a kdo jo bo plačal? Da bi naši Veliko-Nemci sami segli v žep, to se pravi preveč zahtevati! Zato so napumpali »Südmarko« in ta je dala 1300 zvezkov, prostor pa se dobi tudi zastoj v meščanski šoli, saj je tam prostora več kot preveč, in stane tudi nič, saj je hišo postavila dežela. Razdajanje knjig pa je prevzelo več »nemških« gospodov, med njimi kar 5 učiteljev: Bohrer, Sekora, Samonig, Kovarčič in Klaffensak. Ti bodo torej — nemštvo reševali! Heil!

Umrl je zlatomašnik in župnik pri Sv. Jurju v Slov. Goricah velezasluzni g. Jurij Rantaša včeraj (21. febr.) ob 1. uri popoldan. Pokop bo v soboto ob pol 10.

Porotna zasedanja v Mariboru se prične 11. marca.

Ljubljanske novice. »Meščanska godba«. Včeraj je imelo društvo »Ljubljanska meščanska godba« svoj ustanovni občni zbor v mrzli areni »Narodnega doma«. Udeležba je bila silno pičila. Pooblastil se je dosednji odbor, da predloži vladi pravila, ki so se odobrila. Izrekla se je želja, naj godba goji v prvi vrsti slovansko glasbo in da se naj dosedanje število 25 mož razširi, da bi mogla zadoščati tudi zahtevam večjih umetniških koncertov. Od 1. oktobra m. l. do danes je godba sodelovala pri 25 koncertih, 2 seneradah in 40 plesih. Novega društva namen bode skrbeti za vzdrževanje godbe. Letni prispevek se je določil na 12 K. — Iz Žabjeka ušel je konj g. Žužka, ki je vozil drva na Žabjek. Prijel ga je pred arestanti strah, da je zbežal domov v hlev. — Pes ugriznil je v roko Murmayerjevo služkinjo Julijano Sajovic. Pes je Medičarjev.

Koroške novice. Prva koroška gimnazijka je Rezika Dasmer iz Velikovca. Pred nedavnim časom je z jako dobrim vspehom napravila izpit za I. tečaj v prvem razredu. — Ponesrečil se je v Črni rudar Matija Pudgar pri razstreljevanju skal. — Zaročil se je g. Francišek Lahovnik, iz znane rodoljubne družine v Prevaljah s hčerjo posestnika g. Josipa Geršaka iz Črne gde. Josipino Geršak. — Cesar pomilostil je Katarino Skant, ki je bila od celovškega porotnega sodišča radi detomora obsojena v smrt. Sedaj bo sedela 15 let.

Stekel pes. Pretečeni teden se je pojavil v Št. Jernejski občini že tretji slučaj, da je stekel pes prišedši iz družega kraja več oseb popadel ter nekaterim tudi obleko raztrgal. Jožefa Škralj, posestnika v Št. Jerneji, je pa na nogi celo do krvi ogrižnil. Imenovani si je spočetka z domačimi zdravili sam zdravil rano, še le potem, ko mu je jela rana oteka in se gnojiti, je iskal pomoči pri zdravniku. Le-ta mu je svetoval in naročil, da naj gre takoj na Dunaj v Pasterjev zavod, kjer je tudi njegov sotrpin Jožef Gregorič iz Grobelj že dober teden v pre-

iskavi in opažovanji, Jožef Škralj je odpotoval še isti dan s svojim spremljevalcem na Dunaj. Psa so dva dni kasneje v Vodenicah vaščani potolkli. Pri živinozdravniški preiskavi se je dognalo, da je bil pes v resnici popolnoma stekel.

Novo kmetijsko društvo, zadruga z omejenim poročtvom, se je ustanovilo za ptujski okraj.

Zdravje v Ljubljani. Od 10. do 16. febr. bilo je 29 novorojenih, 2 mrtvorjena, 30 jih je umrlo, med njimi 1 za vratico, 6 za jetiko, 2 za vnetjem sopilnih organov, 3 vsled mrtvouda, 18 za različnimi boleznimi, med njimi 6 tujcev, 16 iz zavodov; za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: 8 za škrlatino, 5 za vratico.

Mestna ljudska kopelj. Od 26. januarja do 2. februarja t. l. oddalo se je v mestni ljudski kopelji vsega skupaj 420 kopelj in sicer za moške 351 (pršnih 245, kadnih 106) za ženske pa 69 (pršnih 23, kadnih 46).

Velikanskega morskega volka je pripeljal v Trst „Lloydov“ parnik „Almissa.“ Žival ima težo 500 kg. Dosedaj je najtežji morski volk, ki je bil ujet, tehtal le 63 kilgr.

Koliko se pojé v Trstu. V prvih devetih mesecih minolega leta zaklalo se je v Trstu: 19.785 volov, 66 bikov, 3999 krav, 1059 konjev, 27.901 tele, 13.442 kostrunov, 27.134 jagnjet in 4849 prašičev; skupaj torej 98.235 proti 86.222 v istem času leta 1899.

Nagrobni spomenik dr. Ante Starčeviću. Kipar Rendič je izgotovil model za nagrobni spomenik dr. Ante Starčeviću. Spomenik je tri metre visok ter ima na vrhu poprsje Starčevićevo. Na desni strani je udolben lev v kletki, ki se oprasča kletke in jo razdira; na levi strani je ženska podoba »Hrvatska«, v znožju so podobe iz preteklosti Hrvatske.

Vsi jetniki ušli so, kakor se poroča iz Neaplja, iz ječe v Castelnuovo Garfagna. Rano v jutro čuli so ljudje, ki so šli mimo jetniškega poslopja klice na pomoč. Ljudje so hiteli na pomoč — vrata jetnišnice so bila na stežaj odprta — in v ječah dobili so zvezane vse paznike in nadzor-nike. Pazniki so pripovedali da sta 2 kaznjence, ki sta bila obsojena na najmanj let ječe, premagala v svoji celici dva paznika, uzela jima ključe in potem oprostila še ostale kaznjence, ki so se vrgli na paznike, vzeli jim vse ključe in jih zvezali. Predno so kaznjenci pobegli, pobrali so seboj ves denar, kar so ga mogli dobiti, in nabasali se z raznimi jedmi.

Duhovne vaje za dijaštvo se po poročilu dunajskih listov raztegajo tudi na učiteljske pripravnice.

Socijalnodemokratska skrb za delavce Na Zgornjem Avstrijskem sta delala mnogo vrišča soc.-demokratska voditelja Poop in Reisenegg Kratschman. Mej tem vriščem pa sta pridno defravdirala in sušila delavske blagajne. O tem liberalni isti nič ne poročajo.

Znanstveno kršč - soc. društvo se snuje na Dunaju. Društvo bode zbirališče vseh na Dunaju krščansko socijalno delujo-
čih mož.

Sreča. Pri žrebanju dunajskih srečk, ki so bile izdane na korist dunajskih revežev, so glavni dobitki v znesku 20.000 kron zadele tri uboge šivilje, ki so skupno dale 1 K za srečko.

Konfiskacije l. 1900. Vlani je bilo na Avstrijskem konfisciranih 3216 tiskovin. Od tega pripada na nemške 1368 števil, češke 1021, poljske 460, laške 221, slovenske in hrvaške 117 in na razne 29. S tiskovinami se je zgodilo 1150 zločinov zoper javni red, 974 hujskanj zoper vero in narodnost (koliko jih je neki hujskalo zoper žide?) 486 motenj javnega miru, 489 razžaljenj Velikanstva, 405 razžaljenj cerkve in vere, 512 slučajev veleizdaje, 304 javnega obrekovanja, 201 blatenja zakona in odobravanja nenravnosti itd.

Kraljica Draga skrbi za reklamo. Srbska kraljica Draga želi, da bi se o njej veliko pisalo. Sedaj je določila, da bode v Belemgradu tekom meseca maja razstava raznih živil in pa razstava o kuhinjski umetnosti in o higijeni. Seve ima kraljica Draga

protektorat v rokah ter je že skrbela, da so se na Dunaju, v Pragi in Budimpešti osnovali »lokalni odbori«. Kuhinjska razstava pod protektoratom kraljice je pač nekaj nenavadnega.

Kozarec v glavo ministra. Poročali smo, da so se srbski ministri krepko skregali, ker se ni udeležil kralj Aleksander pogreba svojega očeta. Po seji sta se sešla dva ministra v neki gostilni v Nišu. Skoro sta si bila tudi tu v lasih ter je eden minister svojemu tovarišu, ministru poljedelstva, vrغل v glavo kozarec.

Od raznih strani. Mej Dunajem in Požunom nameravajo zgraditi električno železnico. — Najmanjše mesto v Avstriji je Vils na Tirolskem, ki šteje 563 prebivalcev. — Soc. dem. pisatelj Bernstein se je zopet vrnil v Berlin. Bival je toliko časa v tujini, da je nek njegov prestopke zastarel. Bernsteina niso nič kaj veseli gotovi patentirani vodje soc. demokracije. — Slanikov so letos ulovili na Norveškem 285.000, na Holandskem 414.725 in na Škotskem 723.105 ton.

Sneg v Rimu. Dne 19. in 20. t. m. so imeli v Rimu znaten snežni metež. Rim je spremenjen v zimsko pokrajino.

24 umorov je v treh letih v vasi Kalinovka v Južni Rusiji izvršil nek delavec skupno s svojo ženo. Dajala sta potujočim prenočišča ter jih morila in oropala. Izdali so ju otroci.

Imetje židov in verskih kongregacij na Francoskem. Francoski katoliki so razposlali plakate, na katerih se bere: Od vlade preganjane kongregacije imajo 500 mil. fr. premoženja, na jednega redovnika tedaj pripade 3125 fr., na leto tedaj 94 fr. rente. Židovska »kongregacija« Rothschildov ima 30.000 milij. fr., pripade tedaj na vsako družino (6 jih je) 50 mil. fr. letnega dohodka, 110.000 fr. na dan! Imetje kongregacij se rabi za vzgojo sirot, oskrbo starcev, bolnikov in revežev, od premoženja Rothschildov ne dobi nihče nič.

Železnica na Montblanc. Prvi poskusi, ki so se uprizorili z električno gorsko železnico od La Fayet do Chamonix so sijajno vspehi. Neki inženir je prevozil v železniškem vozu 20 kilometrov dolgo progo ter je mej vožnjo lahko popolnoma mirno pisal in risal. Prihodnjo spomlad se prične osebni promet na omenjeni progi, ki nadomešča občeznano gorsko pot preko Saint Gervais do Chamonixa. Železnica je odlično delo moderne tehnike.

Poduk v mlekarstvu na Danskem. Zadrugne pristave v Jutlandiji nastavile so pristavske zvedence, kateri imajo kmetovalce podučevati v krmljenju živine, molžnji, hlevstvu in v mlekarstvu. Poduk se deli v šestih zaporednih dneh, in sicer blizo takih krajev, kjer so pristave. Vsakdo se mora tega poduka udeležiti.

Dečki se uče kuhati v Londonu. Iz početka so se učili kuhati le sinovi ribičev, ker si ribiči večkrat morajo kosilo sami kuhati. Pozneje so privzeli še otroke delavcev. Poskusi v šoli so se dobro obnesli; prvo šolsko poročilo pravi, da se dečki lahko in dobro kuhati nauče. V šoli skuhanje jedi se za malo nagrado prepuste starišem mladih kuharjev. Torej tudi v tem oziru je naredba praktična.

Verdi in lajne. Nekoč je Verdi stalnoval v poletnem času v Martecatino. Obišče ga prijatelj, ki je ves iznenaden, da prebiva Verdi v jedini sobi, ki mu je bila spalnica, obednica in delavnica. Verdi mu pa pojasni: »Imam še dve sobi, a tam je nekaj, kar sem za letos vzel v najem.« In ko odpre vrata, vidi prijatelj dve veliki sobi, v njih pa lajno poleg lajne. Verdi nadaljuje: »Ko sem prišel semkaj, prihajali so lajnarji drug za drugim ter poskušali od jutra do večere arije iz mojih oper „Traviata“, „Aida“ in drugih. Meni je to bilo toliko zopno, da sem vse lajne od njih najel — in stane me le 1500 frankov. Tako imam mir, nihče me več ne jezi.

Plemenito delo. V Newyorku je hči slavnega ameriškega novelista N. Hawthorne ustanovila zdravilišče za bolne na raku. Vstopila je ob enem v red dominikank. Mnogo njenih prijateljic ji je sledilo in sedaj strežejo te plemenite žene same z veliko požrtvovalnostjo bolnikom v novem zdravilišču.

Darovi.

Za družbo sv. Cirila in Metodaja: G. Val. Bernik, župnik na Homeu, 5 K. — G. Val. Oblak, kaplan v Borovnici, 2 K.

Za »Našo stražo«. G. V. Oblak, kaplan v Borovnici, 2 K.

Za Slovence v Aleksandriji. G. Ignacij Ovinik v Podlonku pri Železnikih, 250 K.

Za pogorelce na Dovjem so mi poslali darove naslednji č. gg.: Evst. Otišek v Dašnicah pri Železnikih 4 K, župnik Lor. Kristofid v Kovorju 10.05 K, deželni poslanec J. Ažman v Gorjah (posojilnica in zbirka) 100 K, župnik J. Teran v Ljubnem 16.50 K, slavno uredništvo »Slovenca« 5 K, župnik J. Karlin v Smledniku 22 K, dekan J. Novak v Radovljici 40 K, župnik J. Mrak v Naklem 20 K, duhovni svetnik J. Hudovernik v Lescah 20 K, župnik J. Vilman v Kolovratu 18 K, slavna posojilnica v Kranjski gori 70 K, župnik A. Žlogar v Kranjski gori 10 K, župnik G. Jakelj v Št. Jakobu 30 K, župnik J. Košmelj v Begunjah 18 K, župnik A. Turk na Kor. Belj 59.36 K, magistr. svetnik Alojzij Kremžar na Dunaju 20 K, župnik Val. Jakelj pri Sv. Križu 12 K, župnik A. Jamnik v Sorici 5 K, župnik A. Stenovec na Selu 5 K, župnik T. Potočnik na Breznici 24 K, župnik A. Šinkovec na Jesenicah 26 K, skupaj 534.91 K. V imenu obdarovanih pogorelcev vsem dobrotnikom stoterna hvala! — Jak. Aljaž, župnik.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 22. febr. Vsled intervencije poslancev dr. Šusteršiča in Vencajza sistiral je ministrski predsednik do nadalje izterjanje potresnih posojil.

Luče, 22. febr. Na meji štajersko-kranjski odobravamo postopanje naših poslancev Žičkarja in Berkša. Živel slovanski centrum. V krščanski slovanski vzajemnosti je naša rešitev in ne v kranjskem liberalizmu. Zatorej le trdno stojmo za vero, dom cesarja.

Lučki volilni mošje.

Dunaj, 22. februar. Debata o vprašanju glede nenemških interpelacij je bila danes jako burna. Poslanec Brzorád je vprašal predsednika, kako je to, da so danes predložene le tri interpelacije, ko je vendar vložil celotno vrsto. Zakaj so le te predložene, druge pa ne? Drugo vprašanje na predsednika je bilo, kateri urad predstavlja predsedniku interpelacije? Predsednik odgovarja, da doslej ni bilo mogoče še preložiti vseh interpelacij, in da je prevzel prevajanje urad državnega zakonika. Dr. Kramar vpraša, kako more spraviti predsednik s poslovnim redom v soglasje to postopanje, da predloži le tri interpelacije, ko vendar pravi poslovnik izrecno, da se morajo takoj predložiti vse interpelacije. To vprašanje spravi predsednika v tako zadrego, da ne more odgovoriti ničesar, ampak se izgovarja, da bo odgovoril v prihodnji seji. (Velik hrup.) Nato pridejo nujni predlogi k prvemu branju. Med drugimi je Kaftanov predlog o napravi velikih kanalov. Poslanec Biankini govori o odpravljenju vinske klavzule v hrvaškem jeziku in grozi z obstrukcijo, ako se vprašanje interpelacij ne reši ugodno za

Slovane. Med predsednikom in med Schönererjanci utegne priti kmalu do konflikta. Nujnost Biankinijevega predloga je odklonjena. Posl. Eisenkolb (nemški radikalec) je uložil interpelacijo, v kateri je vse polno skrajno žaljivih napadov na katoliško duhovščino. Med drugimi pravi ta Wotanov častivec, da duhovniki pri spovedi sprašujejo ženske reči, katerih ne bi smeli. Posameznosti te interpelacije so tako podle, da je vzbudila velik hrup. Katoliška ljudska stranka zahteva od predsednika, da to interpelacijo cenzurira.

Dunaj, 22. febr. V poslanskih krogih se je včeraj raznašala vest, da je cesar izrekel željo, naj se kmalu doseže jasnost glede delavnosti državnega zbora.

Dunaj, 22. febr. Poljski klub je izdal komunike, v katerem pravi, da je proti debati o provizoričnem odloku predsednika glede čitanja nenemških interpelacij, ker želi dela. Klub bode pa skrbno pazil na pravice posameznih jezikov ter se nadeja, da se bode to vprašanje pravično rešilo pri reviziji poslovnega reda. Zadnji dogodki so pokazali, da je revizija poslovnega reda potrebna. Klub želi, da se izvoli v najkrajšem času odsek, ki se bode posvetoval o poslovnem redu. Temu odseku naj se odstopijo vprašanja in interpelacije.

Dunaj, 22. febr. Dr. Pacak je zopet vložil predlog o reformi tiskovnega prava.

Dunaj, 22. febr. Včeraj so bili pri cesarju na kosilu Alfred knez Windischgraetz, knez Karl Clary in podpredsednik Prade in Začek.

Dunaj, 22. febr. Adjutant kralja Aleksandra poravnal je včeraj vse Milanove dolgove.

Dunaj, 22. februar. Avstrijsko brodovje se še ne povrne iz Kitajske radi negotovega ondotnega položaja ter ostane ondi najmanj do polletja.

Dubrovnik, 22. febr. Bivši predsednik kluba hrvatske stranke prava Rukavina v »Crveni Hrvatski« javlja, da je pripravljen sklicati splošen sestanek stranke prava v ta namen, da se k delu zbere vse moči.

Reka, 22. febr. Še ta teden se poda deputacija občinskih svetnikov z županom Mayländerjem v Budapešto, da tam pri ministrskem predsedniku izposluje popolno občinsko in šolsko avtonomijo, katera je kršena po Banffyjevih naredbah.

Praga, 22. febr. Nadškof Skrbensky se je podal zdraviti v Nervi v Gorenjo Italijo.

Praga, 22. febr. Dr. Engel se je izjavil proti temu, da bi se združile vse češke stranke v skupen klub. Dobe se lahko tudi brez tega v skupnih točkah pri skupnem delu. Dr. Engel, ki je proti obstrukciji, se menda boji čeških socializmov v mladočeški klub.

Lviv, 22. febr. Gališko trgovsko in industrijsko društvo je prišlo v konkurz.

Zofja, 22. febr. Dedni princ Boris je še vedno resno bolan.

Belgrad, 22. febr. Trgovskim ministrom je imenovan dr. Milovan Milovanović.

Belgrad, 22. febr. Srbski poslanik na Dunaju Kristić je odstavljen, na nje-

govo mesto pride poslanik v Londonu Mijatović. Volitve v skupščino bodo koncem marca.

Rim, 22. febr. Minist. predsednik Zanardelli namerava sklicati zbornico v prvem tednu mes. marca. Vodstvo opozicije je prevzel Sonnino.

Petrograd, 22. febr. Francoski general Painesse prispel je sem, da v ime francoske vlade pozdravi ozdravljenje ruskega carja.

Madrid, 22. febr. Don Karlos se je odločil odreči pravice na španski prestol na korist svojemu sinu don Jaimea. Karliti so s tem zadovoljni. Don Jaime bode skoro prišel iz Kine v Marseille, kjer ga bodo pozdravili vodje stranke.

Paris, 22. febr. »Agence Havas« javlja iz Madrida: Pod predsedstvom kraljice regentinje zbranim ministrom, javil je ministerski predsednik Azcarraga, da vlada sedaj popolni mir. Po sklepu ministerske seje so se ministri poklonili princezinji asturijski. Na vprašanje odgovoril je ministerski predsednik, da je kriza rešena.

Toulon, 22. febr. V prvi polovici aprila pride Loubet sem. O tej priliki bodo prišla tja brodovja raznih držav. Gotovo je, da pride tja del laškega in ruskega brodovja in dve španski ladiji. Slavnosti na morju bodo velikanske.

Toulon, 22. febr. Pisatelj Armand Silvestre je umrl.

Carigrad, 22. febr. Turčija je dobila pozive vlastij, naj naredi primerne korake proti revolucijskemu gibanju v Macedoniji ter naj odpravi nedostatke v upravi. V Yemenu so resni nemiri.

Newyork, 22. febr. Svetovna razstava leta 1903 v St. Louisu je osigurana.

Berolin, 22. febr. »Kölnische Zeitung« javlja z dne 20. t. m.: Kitajski cesar je še-le danes pritrdil od vlastij mu predloženemu seznamu onih kitajskih dostojanstvenikov, ki morajo svojo udeležbo pri nemirih plačati s smrtjo. Formelna pritrditev se vsak čas pričakuje.

Peking, 32. feb. Kitajski dvor se je vladarju udal in priznal zahtevane kazni. Prosi pa, da se naj Čao-ču-čiao in Jingsen ne obglavita, ampak zadavita. Poslanci so pritrdili tej prošnji. Vprašanje je sedaj v redu in ni več treba ekspedicije o Singau-Fu.

Pretorija, 22. febr. Iz Lydenburga se poroča, da je Schalk Burger nasvetoval, naj se Buri udajo.

Umrli so:

19. februarja. Valerija Armič, učiteljica hči, 23 let, Radeckega ceste 11. letika.
20. februarja. Angela Lavrenčič, vratarja hči, 1 leto, Tržaška cesta 12, pučnica. — Primož Sever, gostič, 70 let, Reber 9, struktura oesophagi.
21. februarja. Fran Erzin, čevljarja sin, 9 let, Trnovski pristan štev. 28, škarlatica. — Marija Marta Stofa, uršulinka, 33 let, Kongresni trg 17. letika. — Amalija Prohinar, sodn. sluga žena, 29 let, Tržaška cesta 13, letika.

V bolnišnici:

18. februarja. Lovrenc Japelj, zavirač, 32 let, pyaemia.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm.

	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Veterevi	Nabe	Padavina v mm.
21.	9. zvečer	739.3	-8.2	sl. jvzh.	jasno	
22.	7. zjut.	741.4	-15.3	sl. svzh.	megla	0.0
	2. popol.	741.0	-3.6	sl. jvzh.	jasno	
Srednja večerajšnja temperatura -8.8						normale: 0.4

Za ličenje kositernih predmetov, bronzo imitacijo, bronžiranje kipov iz mavca, bronžiranje ograj pri stopnicah, vse v najfinjši izvršitvi, priporočata se BRATA EBERL v Ljubljani, Franciskanske ulice.
Vnanja naročila proti povzetju. 228 26 11-7

Prym-peresa,

trpežna, iz najboljšega jekla, obdržé do 6kratno toliko črnila kot navadna peresa, dasi v ceni niso dražja Prym-pero ima tudi to dobro lastnost, da ne dela madežev, ako se pregloboko v črnilo pomoči.

Izdaja je v treh vrstah:

Znamka 21639 E F za tanko pisavo, F za malo debelejšo pisavo, M za navadno debelo pisavo

I škaltja = 144 peres stane K 2.40, po pošti 10 h več. 175 6-1

Edino zastopstvo za Kranjsko:

Ivan Bonač

v Ljubljani, nasproti c. kr. glavni pošti.

Učenec

se sprejme takoj z dobrimi spričevali v trgovino z mešanim blagom v Spodnji Idriji.

169 3 2 Luka Brus.

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu p. n. občinstvu, posebno cenjenim podjetnikom, stavbenikom in čestiti duhovščini uljudno naznanjam, da sem kupnim potom prevzel znani

ključavničarski obrt

g. J. Spreitzer-ja v Ljubljani.

Priporočam se za vsakojaka ključarska dela bodisi umetniška ali stavbinska z zagotovilom, da bodem ista izvršil točno in najsolidneje po primerno nizki ceni.

Mnogoletne skušnje v tej obrti, katere sem imel kot večletni poslovodja trdke g. Žabkar-ja, vsposabljaajo me, da bodem kes vsakemu delu te stroke in z lahko vestjo dajem zagotovilo, da bodem vsakomur najbolje postregel.

Priporočajoč se za mnogobrojna naročila beležim velpoštovanjem

Josip Weibl,

v Ljubljani, Siomškove ulice št. 4.

173 3-1

Dunajska borza.

Dne 22. februarja.	
Skupni državni dolg v notah	98.40
Skupni državni dolg v srebru	98.30
Avstrijska zlata rent 4%	117.85
Avstrijska krona rent 4% 200 kron	98.—
Ogerska zlata rent 4%	117.95
Ogerska krona rent 4% 200	98.40
Avstro-ogerske bančne delnice, 500 gld.	1671.—
Kreditne delnice, 160 gld.	672.60
London vista	240.52
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. valj.	117.40

Dne 21. februarja.	
20 mark	23.48
20 frankov (napoleonov)	19.08
Italijanski bankovci	90.35
C. kr. cekini	11.32
3-2% državne srečke l. 1864, 250 gld.	182.—
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	168.25
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	203.25
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95.60
Tisne srečke 4%, 100 gld.	141.40
Dunavske vravnave srečke 5%	257.50

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	106.10
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94.25
Priporočne obveznice državne železnice	428.50
južne železnice 3%	345.—
južne železnice 5%	124.25
dolenjskih železnice 4%	99.50
Kreditne srečke, 100 gld.	392.—
4% srečke dunav. parobr. družbo, 100 gld.	370.—
Avstrijskega rubežega križa srečke, 10 gld.	47.50
Ogerskega	24.75
Budimpešt. bazilika-srečka, 5 gld.	14.10
Rudolfove srečke, 10 gld.	59.—

Salmova srečke, 40 gld.	180.—
St. Genois srečke, 40 gld.	210.—
Waldsteinova srečke, 20 gld.	391.50
Ljubljanske srečke	57.—
Akcie anglo-avstrijske banke, 200 gld.	273.50
Akcie Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6322.—
Akcie tržaškega Lloydja 500 gld.	825.—
Akcie južne železnice, 200 gld. sr.	106.—
Splošna avstrijska stavbinska družba	148.—
Montanska družba avstr. pisa	434.—
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	461.—
Paarinskih rubljev 100	253.25

Kakup in prodaja
vse vrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri tvebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promete za vsako tvebanje.
Kulinarne izvršitve naročil na borzi.

Menjarnica delniška družba
„M E R C U R“
I., Wallzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarok
potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih
papirjev in vestih sveti za doseg kolikor je mogoče visokega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnih.